

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Nincsen fuziós tárgyalás a liberálisok és Jorga között

Vintila Bratianu megakarja nyerni
pártjának Jorga professzort

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az egész sajtó nagy szenzációként közölte azt a hírt, hogy a liberális párt beolvastja magába Jorga professzor kis pártját és Jorgának vezető szerepet juttat az elkövetkező liberális kormányban.

Erre a hírre, amelyet minden lap közölt, másnap megjelent Jorga professzornak egy rövid és kissé rejtélyes nyilatkozata. Jorga azt mondja ebben a nyilatkozatban, hogy a ki tárgyalni akar az ő pártjával, az írásban a párt vezetőségéhez fordulhat és megjelölheti a szükséges garanciákat.

Az „Adeverul” munkatársa a következőket tudta meg onnan az érdekes politikai kombinációnak a részleteiről:

Két hónappal ezelőtt, körülbelül február végén a liberális párt markáns tagjainak körében Vintila Bratianu, volt pénzügyminiszter kifejtette, hogy szükség volna a liberális párt kulturális akciójának elmélyítésére:

— Meg kell, hogy győzzük az országot arról, — mondotta a volt pénzügyminiszter, hogy nem kizárólag választási érdekek és szorosan politikai szükségletek foglalkoztatnak bennünket. Ecélből helyénvaló volna, ha felhívást intéznénk a kultúra minden olyan kiváló reprezentánsához, aki egyáltalán nem folytat harcos politikát.

A jelenlevők lelkesedéssel fogadták Vintila Bratianu javaslatát. Mivel azonban nem becsülték le a kérdés szorosan gyakorlati jelentőségét sem, azon a véleményen voltak, hogy ajánlatot kell tenni együttműködésre, esetleg fuzióra Jorga professzornak.

— Ő az, — mondották a liberális párt korifeusai — aki egyesíti a maga személyében a politikai és a kulturális értéket.

Az eszmét jónak találták, és az volt csak hátra, hogy gyakorlatilag alkalmazzák.

Jorga közvetlen környezetének tagjai, amikor nem hivatalosan értesültek a liberálisoknak a tervéről — pontos

javaslatot vártak a liberális párt felső fórumaitól. Ezek a javaslatok azonban mindmostanáig nem érkeztek meg Jorgaékhoz. A liberálisok azt hiszik, hogy jobb, ha előbb tapogatóznak a Jorga-párt körében és csak azután tesznek javaslatot fuzióra; míg Jorga professzor nem akar tudni tapogatózásról; csakis hivatalos javaslatokról tárgyal.

Egyébként a Jorga-párt felelős tényezői úgy nyilatkoztak, hogy minden hír, ami a

liberálisokkal való tárgyalásokról szól, — korai.

— Jorga professzor ugyanis fenntartja azt a véleményét, — mondja aztán a nyilatkozat — hogy ha valaki valamit akar neki javasolni, akkor tegye azt írásban és ne forduljon máshoz, mint a párt elnökségéhez. Ilyen javaslatot e napig nem tettek.

A liberálisok a maguk részéről szintén cáfolják, hogy ők bármiféle fuziós javaslatot tettek Jorga professzornak.

Bjelik püspököt szélhűdés érte

Az apostoli kormányzó állapota ma már nem aggasztó

— Saját tudósítónktól —

A város egész lakossága nemzeti, vagy felekezeti különbségre való tekintet nélkül, nagy izgalommal tárgyalta ma reggel azt a hírt, hogy Bjelik Imre dr ny. tábori püspök, apostoli kormányzót tegnap szélhűdés érte. A nagytekintélyű főpap hívei és tisztelői ma kora reggeltől fogva sűrűn fordultak a püspöki aulához felvilágosításért és a közéleti személyiségek közül többen személyesen érdeklődtek az apostoli kormányzó állapota felől.

A „Nagyvárad Estilap”

munkatársa kint járt ma reggel az aulán, ahol a következőket mondották Bjelik Imre dr betegségéről:

— Tegnap ebéd után a kegyelmes úr szokása szerint lefeküdt aludni. Amikor már jóval elmúlt az az idő, amikor a kegyelmes úr naponta rendszerint fel szokott kelni, a házvezetőnő bement a szobába, ahol a kegyelmes úr feküdt, hogy felkeltse. A házvezetőnő rémülten látta, hogy

az apostoli kormányzó eszméletlenül fekszik a diványon

és szája mellett vékony vércsik húzódik.

Azonnal elhívták Móricz Ernő dr-t és Roszkopf Béla dr-t, akik érvágást végeztek s a püspök késő estére némileg magához is tért. Ma délelőtt a beteg állapota javult.

Megkérdeztük Móricz Ernő dr főorvost, aki ezt mondotta:

— Baloldali kisebb szélhűdésről van szó,

és tegnap délután, bizony elég aggasztó is volt a kegyelmes úr állapota. Az éjszakát ott töltöttem el ágyánál és némi javulást konstataáltam. Remélhetőleg egy hét múlva felépül.

Megalakulás előtt a magyar Balpárt

Az Országos Magyar Párt központi intézőbizottsága pénteken tartja Kolozsvárott tavaszi nagygyűlését, melynek különös súlyt ad az a körülmény, hogy először jelenik meg rajta az ugynevezett reformisták csoportja is.

Az intézőbizottsági ülésen a vezetőség által kitzított programon kívül — értesülésünk szerint —

szóvá fogják tenni a Magyar Párt vezetőségének passzív magatartását a népszámlálással kapcsolatban,

de szóba fognak kerülni azok a reformtörökvések is, amelyek a párt balszárnyának sarkalatos programjait képezik.

Az üléssel kapcsolatosan a reformisták vezetője, Krenner Miklós, az aradi „Erdélyi Hírlap”-ban „Választó uton” címmel hosszabb cikket közöl,

melyben — többek között — ezeket írja:

A reformnak a kérdése igen egyszerű dolog. Parancsoló érdek, hogy egy teljesen átfogó, tölgfakemény, eleven Magyar Párt alakuljon, mely megerősíti kész híveit és bevonja a kívül maradt elégedetlen elemeket. Ez a Magyar Párt csak a reform elfogadásával építhető fel. Micsoda okos elv vagy micsoda egészséges érdek szállhat szembe tehát a demokratikus igényekkel, a lelkiismeret töretlen alapzatáról? Szentül hisszük, hogy a krízis e ponton szerencsésen bonyolódik ki: a pártegység nem szakad meg, hanem megsűrűsödik. Ha azonban a demokratikus követelmények megbuknak, akkor nemcsak a reformcsoport bomlik szét, hanem — ami végzetesen tragikus volna, — a párt egysége is. A magyar kisebbség erősen baloldali elemei, azok is, akik régebben disszidáltak, azok is, akik érdektelenek voltak vele szemben mindvégig, most a reformcsoport balszárnyán várakoznak és aláta-

masztják, egyéni áldozatok árán, a középut politikáját, abban a reményben, hogy a demokratikus igények érvényesülése megvalósul és a kitarakozott széles alapzatú új magyar egységben természetes módon elhelyezkedhetnek.

Ha a demokratikus kívánalmakat lenyilazzák, ezek az elemek a szász elégedetlenség radikális indulatával rögtön lelépnek a középutról, megszervezik az önálló magyar balpártot és egyben visszavonulásra kényszerítik azokat, akik a magyarság vitalitásának felszítására a cselekvő politikába dobták magukat.

Akkor pedig lesz két erőtlén magyar párt, a politikai viharok olcsó játékszere, továbbá az érdektelenek, a semlegesek, nemtörődők, remetéek felhasználhatlan egész tömege. E pillanatban a reformcsoport a középben még szilárdan tartja a mérleg nyelvét, de ha a reform lehetőségétől eltaszítják, úgy az egyensúlyozásnak egyszer és mindenkorra vége van.

Madam Suzuki, a rizs és kámför királynője

A törekény kis japán nő, aki 35 milliárdos vagyont szerzett, megingatta a yent és megbuktatta a japán kormányt

— Párisi munkatársunktól —

A párisi lapok rendkívül sokat foglalkoznak most a japán bankbukások sorozatával. Különösen a párisi és a londoni tőzsdét tartja izgalomban az a rejtélyes gazdasági krach, ami Japánban lejátszódik, s amely komoly vélemények szerint a legutóbbi nemzeti katasztrófának számított földsüllyedések hatásával egyenrangú. Egyik napról a másikra hatvan majd nyolcvan százalékot veszített értékéből a dollárnál is szilárdabbnak hitt yen és ez kétségtelenné teszi, hogy nem tuloznak azok, akik egész Japán szerencsétlenségének tudják be a Suzuki vállalatok összeomlását. A japán kormánynak mennie kellett ebből az eseményből kifolyólag és rendkívül érdekes, hogy a fölkelőnap császárságát egy japán üzletasszony mohósága, madam Jone Suzuki ejtette kétségbe.

MADAM SUZUKI A VILÁG LEGGAZDAGABB ASSZONYA

Egyedülálló regény a kereskedelem világában a Suzuki & Co. cég története, amely még a mai valószínűtlen konjunkturák idején is meghalad minden európai képzeletet. A Suzuki & Co. cégnek egy kis törekény japán asszony Jone Suzuki volt a megteremtője, fonttartója és felvirágoztatója. A gyönyörű japán nő, de akarabban erős és dacoló természetével a világ leggazdagabb asszonyává lett. Privát vagyonát 35 millió font sterlingre becsülik, tehát közel 35 milliárd leire, vagyis legalább

másielszer akkorára, mint Románia egész bankjegyi forgalma

Ez a horribilis vagyon azonban nemcsak egy fölösen nagyszerű aktivitás eredménye, hanem egy erőszakosan keresztülhajtolt munkaprogramé, amely egy különleges lény agyában szüethetett csak meg. Ez az energia, mely egy amerikai üzletembernél is feltűnő volna, a jelentéktelenül szerény külsejű Suzuki asszonyban huzódott meg, aki azokat a szerencséseket, akik közelébe juthattak és tárgyalhattak vele,

mindig a régi japáni élet keleteiben fogadta, összelőpördött az alacsony nádpárnán, mint más japán asszony,

mint más százezer keleti asszony, aki tudja, hogy másodlagos teremtménye az Istennek, amely csupán a férfi szórakoztatására és kiszolgálására nyitotta meg a földi lét kapuit a nő előtt.

AKI JAPÁN RIZSTERMESÉT DIRIGALTA ÉS A VILÁGON EGYEDÜL ARULTA A KÁMFÖRT

Nem is volt más Suzuki asszony egészen 1905-ig, mint egy kis cukorkagyárosnak a felesége. De 1905-ben a cukorkagyártó japán férj megtért a legszebb birodalomba és a gyermekeivel magára maradt özvegy vette át az üzlet folytatását. A cukorkagyártáshoz röviden csak a következő üzemet csatolta napjainkig hozzá:

egy desztillátot, egy sörgyárat, egy biztosíté társaságot, egy nagy bankot, több szállítási vállalatot, egy egész kereskedelmi flottát, az összes japán fém és acélüzemet, bányá-

kat, gyapotültetvényeket és egy celluloid gyárat.

Ennek a fejlődésnek a nagyobbik részéhez mindössze tíz évre volt az ügyes özvegynek szüksége. Madam Suzuki, akinek a nevét 1905-ben még senki sem ismerte, a háború kitörésekor már dominált a Távol-Kelet ipari életében. Üzleti érdekeltségei fontos személyiséggé emelték a londoni és párisi tőzsdén, de páratlanul nagy vagyona otthon, a saját hazájában csak közutalatot és növekvő gyűlöletet jelentett számára. Madam Suzuki ezzel se mőködött sokat. Ment a maga útján s

kiűndálta, hogy a háborút hogyan aknázhathat ki legjobban a maga javára.

Természetesen megtalálta a nódját. Kezébe kapartotta Japán rizstermelését és ezzel dirigálta az or-

szág élelmezését, a rizs után a gabona, kávé és cukor piacra is kiterjeszkedett. A konzorcium elérte apoteozisát, amikor kezébe jutott

az egész világ kámför termékének a monopoliuma

MENEKÜLÉS ALRUHÁBAN ÉS A VÉG

A háborúból 10 millió font sterlinget felezett le magának Jone Suzuki, tehát természetes, hogy ezalatt sokszor

ugy eltűnt a piacról a rizs, mint a kámför s a kámför éppen úgy, mint a rizs.

A nép gyűlölete a rizsárak emelkedése miatt végsőkéig fokozódott. Ellenségei, azok, akiket kiméletlen előretörésében tönkretett, szintén szították ellene a hangulatot. Három évvel ezelőtt Tokio arra ébredt, hogy a tömeg megostromolja

a Suzuki vállalatok helyiségeit, irodáit, nyílt üzleteit. De nem ki-mélte a népharag a milliárdos asszony magánpalotáját sem. Suzuki nak menekülnie kellett. Alruhában hagyta el Tokiot s egy kis eldugott faluban telepedett meg. De üzleti tevékenységét korántsem szüntette be. Telefon, táviró, cablogramok és levelek útján intézte óriási érdekeltségeit, amelyeket látszólag a fiai vezettek.

Valahol azonban baj történt. A Suzuki & Co. beszüntette fizetéseit, a hatalmas konzorcium megbukott. Bukásával magával ragadta Japán egész gazdasági életét s a tokiói kormánynak hirtelen távoznia kellett. A párisi japán diák egy új fogalommal ismerkedett meg: izgatottan nézi a changeokat, a valutapiacot.

Suzuki miatt megtudná ölni az összes japán nőt, különösen, amikor olyan édes, szép kis párisi lányok léteznek, mint az is, aki az oldalánál lépdel. És aki szintén nem hagyta figyelmen kívül a yen zuhanását.

Bárdos László.

Nem lakoltatják ki a városi házak lakóit

A városi állandó választmány legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a lakbértörvény 30. §-ának 4. bekezdésében biztosított jogánál fogva, már 1927.

november elsejére felmond mindazoknak a városi bér-lőknek, akiknek május elseje utánra nincsen szerződésük.

A szóbanlévő törvényes rendelkezés ugyanis kimondja, hogy az állam, megyék, községek és városok már az 1927 április 23-át követő félévre

kilakoltathatják szerződéssel nem rendelkező bér-lőket, még akkor is, ha azok köztisztviselők.

Értesülésünk szerint az állandó választmány határozatához képest a városi ügyész hivatal már el is küldte a felmondó leveleket, amelyek természetesen nem a legkellemesebb-

ben fogják érinteni az érdekeit bér-lőket. Bár kétségtelen, hogy a városnak — ingatlanai értékesítésénél a maga érdekeit kell szem előtt tartania s evégből élnie is kell a lakbértörvényben biztosított jogával, mindamellett nem szá-

bad figyelmen kívül hagyni a méltányosság szempontjait is, amelyek azt diktálják, hogy a város — egyes indokolt esetekben — ne éljen a kilakoltatás szabadságával, amely végre is csak jog és nem — kötelesség.

Mit mond a polgármester?

A tömeges felmondásokkal kapcsolatosan megkérdeztük Tulbure György polgármestert, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A felmondás generális, tehát már ebből is látszik, hogy

a cél nem az, hogy a városi épületekben lakó emberek egytől-egyig hajléktalanokká váljanak.

— Ezzel csupán azt kívánjuk elérni, hogy hozzájussunk a törvényben biztosított fölmélt lakbérékhöz. Akik ezt

nem hajlandók megfizetni, azok ellen természetesen megindítjuk a kilakoltatási eljárást, amely november elsejéig minden bizonnyal le is folytatható.

— Akik, — fejezte be nyilatkozatát a polgármester — pontosan megfizetik a bért, továbbra is háborítatlanul maradhatnak a városi bérházakban. Prodán főügyésznek hasonló értelmű utasításokat adtam.

Schroll-chiffonok, damastok, színes opálók és batistok gyári lerakata LEITNER MARTON Rt.-nél.

Mozgószínházi műsorok:

ATLANTICnyári APOLLÓmozgó
6 és 9 órákor 5, 7 és 9-kor

Ma, kedden utoljára

Álmok szigete

Erdekiesítő, gyönyörű történet
8 felvonásban

A főszerepekben: Harry Liedtke,
Liane Haid, Alfons Frieland

Ezt megelőzőleg:

Smuzolini mindent tud

Szerdán először

KOLINE legpompásabb filmje

A párisi csavargó

Dorian filmszínház

Ma utoljára

Barmun-cirkusz

a legnagyobbszerűbb cirkuszfilm

A főszerepben:

NORMA SCHEARER

Előzőleg kétfelvonásos kacagató
vigjáték.

Holnap, szerdán

Uri gazember

Raymond Griffith, Betty Compson

Házasodjunk!

Mary Kid, Elga Brink és Livio

Pavanelli

Dorian-filmek!

Heyman-szinkör

Ma utoljára

5, 7 és 9 órákor

STROGOFF MINÁLY

IVAN MOSJOUKIN és
NATHALIA KOVANKO

Rendes helyárák

Holnap nagy premier

SYBILL

Bródy Miksa és Jakobi Viktor
operettje

Tarnóczy tiszteletes eklézsiájában

— A Nagyvárad Estilap kiküldött tudósítójának jelentése —

A papja neve tette híressé Erdély, zerte a szinmagyar kis bihari falut, amelynek reformátusai körében körülbelül egy esztendője dul a békétlenség, amelynek centrumában magasodik az esperesi ékességétől megfosztott Tarnóczy Lajos. Vastagnyaku kálvinisták, anyagi érdekeik öntudatos védelmében kerültek szembe papjukkal, a helyi érdekek összetalálkoztak az egyházmegye városi urai egynéhányának céljaival és a buzászentelő szép májusi első vasárnapon felhők tornyozták a három ezer lelket számláló bihari eklézsia felett az égboltozatot.

A városban hirtelen futott, hogy egy bizonytalan kimenetelű harc, amelyet a bihari egyházközség elenyésző kisebbsége folytat a papja ellen, készül kirobanni vasárnapi templomidőben. Türelmetlen, elégedetlenkedő, az anyagi érdekek pókhálószálaival egybefonódott elégedetlenkedők — a hírek szerint — erőszakos módon akarják eltávolítani papjukat. Már nem elégszenek meg többé a bírói fórumok törvénytisztelő határozataival, amelyek ugylátszik sohasem fogják őket igazolni, a vérmesebbek a berzenkedők összefogtak, hogy ha kell

nem engedik be papjukat a templomba; a tiszteletes négy gyermekét, butorát kihordják a parókiából a falu határába.

Egy hét óta nagy nekigyürközések folynak a békétlenkedők közt, ki tudja, mit hoz a májusi első szép vasárnap?

A gyorsvonat masinája egy nagyot liheg, fuj, prüsszöl, zöld buzatáblák, virágzó májusfák élető színei közt siklik végig és már ott is vagyunk, ahol a nagy ügy készül Biharban.

Az éjszakai májusi eső kövérre dagasztja a földet, a nap forró tüze elevenen szikkajtja lábunk alatt a gyalogösvényt. Igazi falusi vasárnap. A széles főútcán a kerítések mögött ünneplőbe öltözött asszonynép trécsel, a házak előtti lócán fényescsizmájú, kifent bajszu emberek bámulják kémlélő tekintettel az eget. Tisztességtudóan megsüvegelik az idegent, elkifajta ritka ezen a vidéken.

Két ember beszélget az egyik ház előtt. Jó ötvenesnek látszik az egyik, száraz, öregedő a másik. Mindkettő nagyszerű magyar arc. A fiatalabb öszülő bajszát hegyesre formálta a pomádé, apró szemei fényesen csillognak a mokány napbarnított, barázdás ábrázatából, vastag nyaka, ráncos tokája sejtetik a jómódot. Nem is tudunk szótlanul elmenni mellettük. Hamarosan benne vagyunk az aktuális beszélgetésben, megkérdezzük, itthon van-e a tiszteletes.

A káromkodó válaszból már meg is tudjuk, hogy Tarnóczy egyik legelszántabb ellenfelével állunk szemközt. Kíváncsisággal kérdezősködéssel vakarjuk ki a nagy harag okát.

— Nem papnak való az olyan — dünnögi fogát szíjva jó magyarunk — aki a presbitert tarisnyahitűnek nevezi. Aki csak úgy hanyja-veti a presbitereket.

Akárhogy is faggatjuk tovább, nem akar bővebb magyarázatot adni.

— Atmegyünk egy másik vallásra, — folytatja kevés meggyőződéssel, de annál harcosabb kes-

rúséggel, ha a nyakunkon marad ez a papnak nem való.

Vasahogy próbáljuk csillapítani a hörcsögmérges gazdát, aztán kerülgetjük a mai nap készülődéseit. De arról már nem hajlandó beszélni.

— Más csapat ember csinálja azt, arról én nem tudok semmit. Nem járok én még a templomába sem.

Ez volt az első ember, akivel Biharban beszéltem.

A református templom harangja másodszor hívja isten tiszteletére a hívőket. A templom ajtóiban néhány ember lézeng, ígéről, bérésről esik a szó. Nincsen itten nyoma sem holmi izgalmas harci készülődésnek. Békés, jóképű emberek, asszonyok igyekeznek be a templomba. A pap még nincs itten, az egyházi, szűz, pirosképi fiatalember mutatja az utat a paplak felé. Tarnóczy tiszteletes éppen a palástot veszi magára, mikor belépünk hozzá. Már menni készül mikor megkérdezzük, tud-e arról, mi készül ma az eklézsijában?

Mosolyogva felel:

— Nem hoztak hozzám semmi hírt és így nem is tudok semmit.

Egy kicsit elgondolkozik, ugylátszik meglepte őt a hír, hogy ellenfelei mára erőszakhoz akarnak folyamodni, de ez a hangulata is csak egy pillanatig tart, aztán mintha a szószékéről prédikálna, fennem folytatja:

— Ha valakinek nincs igazsága, százezren állhatnak mellette: el fog veszni, ha igazsága van, akkor egyedül is legyőzi ellenfeleit.

A meggyőződés erős hite fűti szavait és továbbra is fanatikus hévvel beszél arról az igazságaitan hajszáról, amelyet a Szabó József családja indított ellene, akiknek a szövetségesei folyó percentes gazdálkodásába avatkozott bele a presbitérium utasítása folytán, mint esperes.

Az egy esztendő óta folyó áldatlan küzdelem ismert részletei elevenednek fel újra, a beszélgetésnek a harangszó elcsendesülése vet véget, indulunk az istentiszteletre.

A bihari hatalmas fehérremszelt református templomban vagyunk. A széles ablakokon boldogan ömlik be az aranyos nap sugara, az asszonynép tömött padosorain táncol végig, színes fejkdős asszonyok, lányok éneklék ajtatosan a zsoltárt, a vékony hangokba beleharsog az orgona bugása, amely összefolyik a férfi basszussal. Fent a kóruson is tömött padosok. Az ur asztalát kék bársony terítők fűdik, a szószék aranycirádái fényesen csillognak. Az ének elhallkult, az orgona utamos hangjai is elcsendesednek, mikor büszkén, egyenesen a templomba lép Tarnóczy tiszteletes.

A hívek néma fejbiccentéssel üdvözlők, majd újból felharsan az orgona hangja, összeolvad a szent zsoltár éneklésében az egész templom. Csend lesz, minden szem a szószékre szegeződik, már ott áll széttárt karral Tarnóczy tiszteletes, szeméit végigjártatja a padokban álló hívein, napbarnított arcát az ünnepélyesség pírja borítja, amikor a könyörgő imába kezd.

A Miatyánk szolozsmás szavai mint vallami isteni kinyilatkoztatás hangzanak ajkairól és végig a tavasz megújulásáról, a lelki élet felújításáról szóló evangéliumi példázatai is frissek, üdék, mint amilyen a májusi nap.

A hívek szeretettel csüggnék a költői szavakon és megilletődve mormolják a befejező miatyánkot.

Még egy zsoltár, aztán a nép tódul ki a templomból.

A templom előtt bevárják a papjukat, az mosolyogva kezel mindegyikkel, érdeklődik egyik-

másik baja felől, aztán a tömeg eloszlik, néhány beszéldebb híve kíséri el Tarnóczyt a paplakig.

Ahogy az uton megyünk, beszélgetés közben mindnyájunk arcáról sugárzik a boldogság, hogy nem esett meg világ csufjára a szegény, hogy magyar emberek az Isten szent házat mégis elkerülték, kicsinyes, köznap bosszujuk kielégítésénél.

A paplakhoz érve, Tarnóczy tiszteletes beinvítál bennünket egy kis papramorgóra. Az emberek elszélednek, csak az egyik józan, jóképű magyar, akit a többiek kurátor uramnak titulálnak, tart velünk. Odabent az esperesi hivatal kopott, egyszerű butorai közt, az írással teli íróasztal előtt ülünk hárman; kurátor uram viszi köztünk a szót:

— Hogy mer haragúsznak a papra, hát istenem uram, ki ezért, ki amazért. Az egyiknek nem tetszett, mert a tiszteletes ur a multkori leckebe felvette a gögöst. Osz az egyik magára ismert. A man ellenség. No meg a többiek, ki feles, ki kerülő, no meg a Szabó uram nagy családja. Ezek csinálják az egészet.

Nyílik az ajtó, maszatoképű kis gyerek merészkedik a szobába. A kis Tarnóczy Ali, a legkisebbik tagja a családnak, arcát odasimítja az édesapja térdéhez, az megcibgatja az értelmes kis arcot. A gyermek tágra hegyezett füllel hallgatja a nagyok beszédét. Hej, ha tudná, hogy ma majd kirakták őt is a falu határába.

— Meg aztán teszik tudni — folytatja kurátor uram — van itt még valami bibije a dolognak. — Azok, akik a tiszteletes urat keresztre akarják feszíteni, hadilábon állnak az egyházi adóval. Komoly, egyházszerető ember nem igen akad köztük. Itt van az egyik presbiter, Székely Imre koma, a multkori gyűlésen berzenkedett, hogy ő bizony áttér a katolikus hitre, mert ott kisebb az adó. A tiszteletes ur ráripakodott, hogy ez tarisnyahitűség, most aztán azért kívánja a papja fejét, mert őt tarisnyahitűnek nevezték.

(Alighanem Székely Imre hátyámmal találkoztam elsőnek Biharban.)

— Nem tudnak ezek semmi vádat bizonyítani a mi papunk ellen, oszt azért akartak az erőszakhoz folyamodni. De hát nem megy az olyan könnyen.

Az egész beszélgetés alatt Tarnóczy tiszteletes hallgat. Már tisztán látjuk, hogy ez az egész bihari veszekedés nem is olyan komoly. El fog az is mulni, mint a tavalyi hó.

— Ha a városi urak nem bátorítják ezeket — fejezi be az információt a kurátor — akkor rem is lesz itt semmi baj. Csakhogy ez már politika, ehhez a magunkfajta falusi ember nem igen ért.

Az ablak alatt processziós ének hangzik, buzászentelőről jönnek a katolikus hívek. Az ablakhoz megyünk, hallgatjuk a kántor szép tenorját és valami boldogságféle érzés szállad rajtunk keresztül, hogy itt a faluban nem is olyan vérmes a dolog, mint odabent a városban, ahol újságtáblákon érik a rossz politika vetése, amely gyűlölséget akar szítani a dolgozó, munkás, magyar nép közt.

Nem féljük mi Tarnóczy tiszteletet. Aki úgy tud bánni a néppel, beszélni a nyelvén, gyógyítani a sebeit, mint ő, annak köztük van a helye, bármennyire is ki akarják ugratni onnan.

Markovits Ernő.

Az indiszkrét tükör

A kíváncsi könyvelő és a szemérmes szomszédnő

Páratlanul érdekes probléma került most a bíróság elé egy furcsa fellejtetés révén. K. Elvira fellejtette B. Kornél könyvelő becsületsértés címén, azért, mert reggelenként kileste, amikor az ágyában fekszik.

A kisasszony sokáig szeret aludni s állandóan nyitott ablak mellett alszik. Nyugodtan meglehet, mert a Fő-utca egyik emeletes házában lakik és a szembefekvő házakból nem lehet a homályos szobába belátni.

A könyvelő azonban, akinek a formás, szőke kisasszony nagyon tetszett, leleményes ember, s miután a nap reggel az ő oldalára sül és az ő emeleti ablaka éppen szembe van a szép Elviráéval, tükröt vett elő,

azzal a napfényt rávetítette az ágyra és látszóval nézte az álmodozó kisasszonyt.

Elvirát azonban egy reggel a szemén táncoló fény fel-

resztette, rájött a leleményes könyvelő kíváncsiságára és fellejtette becsületsértés címén.

Az eset nagyon fogas problémát ad. Alvó hölgyet az ágyban kilesni becsületsértés vajon? Avagy magánlak-sértés?

Cégtáblákat

olcsón fest **Földes**
címfestő Ságuna (Kapucinus)-u. 19

Tavaszi 2967

férfi ruhák és felöltők
nagy választékban

MENDEL

ruha-áruház. Bul. Reg.
Ferd. (Rákóczi-ut) 3.

MOZI

ATLANTIC NYÁRI ÉS APOLLO MOZGÓK MŰSORA:

Kedden utoljára: Álmodók szigete. Harry Liedtke, Liane Haid, Alfons Frieland.

Szerdán Nagy premier: A párisi csavargó. Koline kitűnő filmje.

Csütörtökön, pénteken, szombaton: A párisi csavargó. Koline filmje.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Asszonyok, kiket nem köszöntenek.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Pat és Patachon, mint tenge-részek és boxörök.

— Harry Liedtke ma, kedden bucsuzik egy időre Várad közönségétől. Amnyi meleg siker részese az „Álmodók szigete” filmben, komoly oldaláról mutatkozott be, s beigazolta, hogy komoly darabokban otthonos, itt érzi jól magát és nem a könnyű operette levegőben.

A DORIAN-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd: „Barmun cirkusz”. A főszerepben Norma Scheerer.

Szerda: „Házasodjunk!” — Mary Kid, Livio Pavanelli, ezen kívül: „Uri gazember” Raymond Griffith és Betty Compson.

Csütörtök: „Házasodjunk!” és „Uri gazember”.

Rebeles & Fodor

uri szabók 3255

Bazár-épület, színházzal szemben

Szőnyeg, terítő, függöny, bútorszővet és kárpitosanyag készpénzért vagy részletre

Vadász és Schönfeld-nél

Str. Alexandrii (Teleky-utca) 4.

Ebédőszőnyeg 1800 Lei.

Megjött!

1927 model egészebb kivitelben

Francia kerékpárok 4500.— Lei

Alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása

„Moló” mechanic

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17.

Megjött!

Elsőrangú uri, női és egyenruha szabóság

Biró László

a Nyugdíjas Szövetség szabója Ciorogariu (Uri)-utca 24.

Mélyen leszállított árak.

SPORT

Miért maradtak el a vasárnapi bajnoki mérkőzések

Érdekes nyilatkozatok

Szép, nyárnak is beillő tavaszi délután veszett el vasárnap a football számára. A szokatlan eseménnyel kapcsolatosan alkalmunk volt az Amateur és az Egyetértés vezetőivel beszélni.

Krüger Károly, az Egyetértés intézője szerint, a mérkőzés megrendezését a Törekvés vállalta, amely nem tudta megszerezni az ilyen mérkőzések megrendezéséhez elengedhetetlenül szükséges írásbeli rendőrprefektusi engedélyt.

— Nem felel meg a valóságnak — mondotta Krüger, — hogy csak ürügynek használtam fel az esetet, mert csapatom nem volt komplett. Soha sportszerűtlen dolgot nem cselekedtem és írásbeli engedély nélkül ha lejátszom a mérkőzést, az lett volna. Az intézőbizottság fogja a döntő szót kimondani.

Természetesen kérdést intéztünk az Amateur spiritus rectorához dr. Morár Teofilhez is, aki lakonikus rövidséggel ezeket mondotta:

— A rendes időben megjelenünk a pályán Chromek bíró 20 perc után lefújta a mérkőzést, mert az Egyetértés csapata nem jelent meg, a többi az intéző bizottság dolga.

A Törekvés intézője Weisz Lajos, járt fenn Jacob prefektusnál, aki kijelentette, hogy ő megadja az engedélyt, ha a rendőrprefektúra hozzájárul, mivel a mérkőzés megrendezéséhez beadott kérvényt a prefektúra nem adta ki, a Törekvés—Vasas mérkőzés is elmaradt.

Szalontának is bajnokit kellett volna játszani a Makkabeával, de eddig még ki nem derített okból a rendező szalontai egyesület „elfelejtett” bírói kéri. Nem értjük a dolgot. Vagy Szalontán már bíró nélkül is lehet bajnokit játszani?

Szomorú tények. A múlt év sikereire most még keserűbb érzéssel gondolunk. Hol keressük a hibát?

Három eshetőség van. Vagy azokban a korifeusokban, akik intézik Várad sportját, vagy a közönségben, vagy a játékosokban.

Az intézők, bár súlyos hibát követtek el, hogy a tréningje letelején álló csapat ellen már hónapok óta rendszeresen trenirozó profi csapatokat kötöttek le és ezzel mintegy akarattalul is előidézték lettek annak, hogy elveszítse hegemoniáját és hírnevét Várad, bár kétségtelenül meg volt bennük a jóakaratt, hogy felrázzák a még mindig téli álmát alvó és a győzelmekhez szokott várad közönséget.

A várad közönség pedig csak akkor érdeklődik, ha remény van arra, hogy csapata győz. Egy-két balsiker elkedvetleníti, nem törődik a következményekkel, a deficiállal.

Nem törődik azzal a szomorú ténnyel, hogy egy minussal zárult mérkőzés megint gátlhatja a pénzügyileg nagyon gyenge alapon álló egyesületeket.

A közönség pedig tudja, hogy a tavalyi sikerek elérésében nagy része van a nézők ezreinek, akiknek fanatikus lelkesedése, átragadt a játékosokra épen úgy, mint most a közönség fásultsága.

Tavaly a sok ezer torokból zen-

gő buzdítás új erőt öntött a játékosokba, ma pedig, talán ugyanazon emberek bántó flegmája, még a meglevő akarást is megöli.

Megérthető szímtoma, a közönségnek győzelem kell.

A játékosokban keressük a hibát, mindezek dacára. Akik tréningjeiket sportszerűtlen könnyelműségből elhanyagolják. Ha a várad egyesületeknek nincs megadva a lehetőség, hogy Konrád Jenőket és Frantz Dömölket szerzőtessen, akkor nem lehet itt egészséges sport.

Ha a játékosok megértének, hogy az egykapura való rugdosások csak fölösleges energiának az elpazarlása hogy nálunk csak hosszszas könyörgésre futnak 3—400 métert, akkor, amikor Pesten 3—4 kilométert futnak, hogy a skippeles unalmas dolog és szemnek sem tetszetős, de abocje a futballnak, ha mindezeket megértének, nem állnának itt. Nem szaladna ki a sportrajongók száján ez a szó: tavaly.

Még nem késő, még van alkalom kiküszöbölni a csorbát. Hisz a múlt évi győzelmi szériák is júliustól kezdődtek.

Akarat, lelkesedés és fegyelem. Ha ez meg lesz a játékosokban, ha átérzik a tréningek fontosságát, akkor reméljük, hogy Várad letűnőben levő csillaga még fényesebben fog ragyogni, mint tavaly.

Nagyvárad legkellemesebb szórakozó helye

az

Atlantic nyári mozgó

ATLÉTIKA.

Olaszország—Lengyelország közti válogatott versenyt az olaszok nyerték.

Róma megalapításának évfordulója alkalmával rendezték meg az olasz fővárosban a két nemzet atlétáinak válogatott mérkőzését, amelyet az olaszok 78:54 pontarányban nyertek.

Az eredmények az idegen nemzetek közötti versenyek eredményéhez képest közepesek, csak Reiser (olasz) 100 méteres eredménye 11 mp. és Palmieri 185 cm.-es új magasugró rekordja emelkedik ki.

Bútorok

Hálók, ebédlők, különféle bútorok, hencserek, matracok minden el-fogadható árban eladó.

Hajlított szék gyári árban

— Eladás nagyban és kicsinyben —

Aleea Romei (Deák F.)-utca 2 Lloyd-kávéházzal szemben.

ESŐERNYŐ

mélyen leszállított árban

Blum Vilmosnál

Javitásokat és áthuzásokat Kőrösparti olcsón vállalom

TENNIS.

Magyarország—Görögország 4 : 1.

Az Athénben lefolyt országok közötti versenyt a magyarok domináló fölényrel nyerték. Magyarországot Kehrling, Péteri és Péteriné képviselték. Kehrling legyőzte Zerlendit, Péteri Zahost, a férfi párosban Kehrling—Péteri győzedelmeskedtek a Zahos—Lenos páron, Kehrling—Péteriné sett-vesztésig nélkül győzte le a Zerlendi—Lenos kisasszony-párt, csak Péteriné szenvedett vereséget Lenos kisasszonytól.

A NAC

UJABB VESZTESÉGEI.

Grünbaum II. és Feller, a NAC fiatal tehetséges játékosai mondtak búcsút Váradnak. Az előbbi Kolozsvárra ment, ahol a Haggibor csapatának lesz tagja, az utóbbi pedig Brailában talált elhelyezkedést. Szomorú, hogy már fiataljaink is elhagynak.

Heyman szinkör

Kedd. Utoljára. Strogoff Mihály II. rész.

Szerda: Sybill. Bródy Miksa és Jakobi Viktor operettje. Slágersorozat 23.

Csütörtök: Sybill. Bródy Miksa és Jakobi Viktor operettje.

Péntek: Sybill. Bródy Miksa és Jakobi Viktor operettje.

Szombat: Sybill. Bródy Miksa és Jakobi Viktor operettje.

Vasárnap délelőtt: Slynx és Megpofozott. Matinéra.

Delainek, crepek, marocainok, vol-leok mélyen leszállítva LEITNER MARTON Rt.-nél.

Angol-szővet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

Gyönyörű kimintázású legjobb minőségű férfi ing-pouplinok raktárra érkeztek LEITNER MARTON R-T-hoz.

A csókolódzás megrövidíti az életet

*

Newyorkból jelentik:

A coloradoi egyetem tanárai kijelentették, hogy a csókolódzás megrövidíti az életet. A tudós és kétségteljesen tapasztalt professzorok kiszámították, hogy minden egyes csók három perc veszteséget jelent az ember életéből. Mivel-hogy csókolódzás közben erősebben ver a szív, fokozottabban működnek az idegek s ez a fokozottabb életműködés hamarabb tönkreteszi a szerveket...

Igy a coloradoi egyetem tanárai. Ha pedig minden csók három percet megrövidíti az ember életét, akkor közbe kiszámították, hogy 450 csók egy napot von le az életünkben és 3360 csók egy heti életbe kerül. A professzoroknak bizonyára igazuk van. Az izgalom ártalmára van az embernek s ami árt, az megrövidíti az életét. Csak-hogy — és ez a csak-hogy mentségére szolgál a csókolódzóknak — nemcsak a kellemes izgalom ártalmas (amilyen például a csók), hanem a kellemetlen is. Mert, aki nem csókolódzik, az nem él feltétlenül izgalom nélkül. Sőt az önmegtartóztatás — akár kénytelen, akár szándékos — éppen úgy izgatja a szívet és az idegeket, mint a csók, amely — a coloradoi mérések szerint — három perccel rövidíti meg az ember életét. A következtetés tehát az, hogy az életünk mindenképpen rövidül, akár csókolódzik az ember, akár nem. Mi persze nem tudunk olyan pontos adatokkal szolgálni, mint a coloradoi egyetem tanárai és nem tudjuk megállapítani, hogy a csókolódzás való lemondás hány perccel, órával rövidíti meg az életet. De azért megnyugtathatjuk az aggodalmaskodókat: a csókolódzás nem veszélyesebb, ha cselekszi, mint amikor, hogyha nem cselekszi az ember. A kérdés csak az, hogy megér-e az embernek egy csók három percet, vagy sem. Akinek megér, az feláldozza, akinek meg nem, az — elveszti. Mert az életért fizetni kell mindenképpen!

(—szlő.)

Mi lesz a vasuti üzletvezetőséggel?

Jacob prefektus nyilatkozata

Átszervezik a megyei közigazgatást

Alig két hete, hogy Jacob prefektus többszöri intervenciójára a közlekedésügyi miniszter Nagyváradra helyezte a vasuti üzletvezetőséget Szatmárról. A tisztviselők már el is foglalták új beosztásukat a váradai üzletvezetőségben, a munka már meg is indult, amikor hirtelen távirat érkezett Bukarestből, amely

elrendeli az üzletvezetőségnek Szatmárra való visszahelyezését.

Első pillanatban a hír valószínűtlennek látszik, mert érthetetlen, hogy a vasut igazgatósága ilyen nagyjelentőségű kérdésben egyik napról a másikra ellentétes döntést hozzon. Mindenesetre, a hatóságok fejének minden lehetőséget el

kell követniük, hogy az üzletvezetőség minden körülmények közt Váradon maradjon.

Az üzletvezetőség Szatmárra való visszahelyezésével kapcsolatban kérdést intéztünk Jacob József prefektushoz, aki a következő nyilatkozatot tette:

Ami a nagyváradai vasuti üzletvezetőség kérdéséről illeti, értesültem, hogy azt sürgőnyileg visszarendelték volna Szatmárra. Még a mai napon táviratilag kérek információt a közlekedésügyi miniszteriumtól a hír valódisága felől. Egyébként nem is tudnám megérteni az intézkedés indokait, mert ami az üzletvezetőség helyiségeit, vagy az oda beosztott tisztviselők lakáskérdését illeti, hoztam ezideig semmiféle megkeresés vagy panasz nem érkezett. Ha ér-

kezett volna, nyomban megtettem volna minden intézkedést, úgy a tisztviselők, mint a hivatali helyiségek rendes elhelyezését illetően.

Kérdést intéztünk még a prefektushoz aziránt, hogy a

megyei közigazgatás körében várható-e változás a közeljövőben,

mire alábbi választ kaptuk:

— Ezen a héten fog végbenemni a vármegyei közigazgatás több szolgálati ágának beosztása és az egyes tisztviselőknek új munkakörrel való ellátása. Ideiglenesen prefektusi határozattal és véglegesen a megyei tanács által készített és a belügyminiszter jóváhagyását igénylő szabályrendelettel nyer a kérdés elintéztét. Ezzel megtörtént volna a vármegyei közigazgatás teljes átszervezése.

Ginter Gyula, a körös-utcai gyilkos egy új gyilkosságot vállalt magára

Esztendő óta áll a közérdeklődés előterében a Mittelmann-ügy, amely most fordulat elé került és nagyvárad aktualitást is nyert.

Mittelmann Jakabot azzal vádolták, hogy 1922 decemberében megölte és kirabolta a vele együtt utazó Kohn Dávid kereskedőt. A gyilkosságot a marosvásárhelyi törvényszék Mittelmann jogerősen el is ítélte, de védői azóta is többször megkísérelték az ügy újra felvételét, mert Mittelmann ártatlanságát akarták bebizonyítani.

Most új és érdekes, bár egészen zavaros fordulat állott be a Mittelmann-ügyben: az öcnamerei sóbányában dolgozó három életfogytiglani kényszermunkára ítélt rab, — köz-

tűk Ginter Gyula, a Tache Jonecsu (Körös)-utcai rabló-gyilkosság tettese — jelentkezett és

magára vállalta Kohn Dávid meggyilkolásának bűnét is.

A megejtett kihallgatások során kiderült, hogy a három állítólagos tettestárs közül kettő a gyilkosság idején már fogoly volt.

Ginter Gyula, aki, mint ismeretes, 1919 április 19-én a Tache Jonecsu (Körös)-utca 17. szám alatt felesége segítségével megölte és kirabolta Grexa József pékimestert, amiért életfogytiglani kényszermunkára ítélték, azt vallja,

hogy a váradai rablógyilkosság után elmenekült és bujdosása közben hozta össze a sorsa Mittelmann és Kohnnal

és ő ölte meg két társával Kohn.

Társai azóta Oroszországba szöktek.

Részletes kihallgatása során Ginter ellentmondásokba keveredett, úgy, hogy a hatóság valószínűnek tartja, hogy Ginter csak azért vállalta magára a rablógyilkosságot,

mert neki már ugyanis mind-egy,

viszont beismerő vallomása-nak elfogadása esetén Mittelmann mentesülne a büntetés alól.

Az angol kormány a szakszervezeti mozgalmak ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: A korona-ügyész az alsóházban megnyitotta a szakszervezeti törvényjavaslat második olvasását. A korona-ügyész nyilatkozata a következőkben jelölte meg a javaslat alapelveit:

1. Az általános sztrájk törvénytelen és senkit sem érhet bántó-

dás azért, ha megtagadja a sztrájkban való részvételt.

2. Senkit sem lehet fenyegetésekkel visszatartani a munkától.

3. Senkit sem lehet kényszeríteni, hogy bármely politikai párt-pénztárba fizetéseket teljesítsen.

4. Aki állami szolgálatba lép, annak teljes hűséget kell fogadnia az állammal szemben.

Beszakadt egy pesti színház teteje

— Budapesti tudósítónk távirata —

A csöndes Óbudának tegnap este érdekes szenzációja akadt. A békés braunhaxlerok, dohángyári munkásleányok és egyéb benszülöttek élvezték a régi Kisfaludy színház előadását, amikor a deszkából épített színpad tetőzete hatalmas robajjal leszakadt. Szerencsére e

pillanatban üres volt a színpad és így a lehulló gerendák senkiben sem tettek kárt. Hatalmas porfelhő borította el a színpadot és a publikum, nem tudva, mi történt, hanyat-homlok menekült a nézőtérről. A pánik lecsillapultával az ügyeletes rendőrtisztviselő be-szüntette az előadást.

Hentesek és mészárosok

figyelmébe!

Ha a **Budapesti Mintavásárra**

felutazik, saját érdekében keresse fel kiállítási 346—370 sz. pavillonunkat az Iparcsarnokban. Az összes legmodernebb

husipari gépek, szerzőmók és teljes berendezések gyári áron kaphatók

Vizum nem kell.

50% utazási kedvezmény

Braun és Tsa (ezelőtt Braun és Fleischman)

Budapest, IX. Ranolder-u. 271. sz.

Bővebbet nagyváradai képviselőnkél:

Cimer Antal, Take Ionescu (Körös)-utca 69.

Színház

Heti műsor

Kedd este 8 órákor: Faust opera M. Lévy Ilonka, Sugár Frigyes és Róna Dezső vendégfellépésével.
Szerda este 8 órákor: Nótás kapitány.

Csütörtök este 8 órákor: Nótás kapitány.

Péntek este 8 órákor: Nótás kapitány.

Szombat délután fél 4 órákor: Zsiványkirály.

Szombat este 8 órákor: Nótás kapitány.

Szombat este háromnegyed 11 órákor: Második nászéjszaka francia bohózat újdonság. Bemutató.

Vasárnap délután fél 3 órákor: Cigány.

Vasárnap délután fél 6 órákor: Ifj. Csokonai.

Vasárnap este fél 9 órákor: Nótás kapitány.

— Ma este Faust M. Lévy Ilonka, Sugár Frigyes és Róna Dezső fellépésével. Igazi ünnepi estje lesz a mai színházunknak, amikor a legjobb és legművészebb előadással kerül előadásra a Faust című opera vendégművészek fellépésével. A micink közül T. Pogány Janka, Petróczy Aliz, Tompa Béla és Kornai teszik teljessé az opera együttest.

— A Nótás kapitány reprise. Felejthetetlen színházi estje lesz a közönségnek a két éve nem játszott Nótás kapitány reprizével. Farkas Imre nagyszerű dalos és táncos operettje, a régi fényvel, óriási sikert fog hozni és a közönség igazi nagyszerű játékát fogja élvezni az operett együttesnek. A darab főbb szereplői Zöldhelyi Anna, Mende Klári, Simon Évi, míg a férfiak közül Gróf László, Sós, Kornai és Stoll teszik teljes sikerűvé ennek a kitűnő operettnek a reprizét. A darab szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton este lesz műsoron.

— Zsiványkirály, mérsékelt helyárrakkal. Szombaton délután fél 4 órai kezdettel az eddigi óriási sikereket elért Zerkovitz operett, a Zsiványkirály lesz műsoron az esti szereposztással és a második felvonás szenzációs sorsolásával.

— K. Solti Hermin vendég szereplése. A jövő hétre kedves megünnepelést készít elő a színház. A direktió áldozatok árán biztosította a színház részére K. Solti Hermin, a budapesti Royal orfeum tagja művészi vendég szereplését. A kiváló dívoz váradi vendégfellépése igazi szenzáció erejével fog hatni s e hír nyomán bizonyára mindenki K. Solti Hermin jövő heti vendég szerepléséről fog beszélni.

— A Második nászéjszaka bemutatója. A színház már majdnem teljesen elkészült az idei színházi szezon egyik legszellemesebb és legszenzációsabb bohózat újdonságának a próbáival. A Második nászéjszaka bemutatója szombaton éjjel háromnegyed 11 órákor lesz.

— A Cigány és az Ifj. Csokonai mérsékelt helyárrakkal. Vasárnap délután fél 3 órákor a Cigány, énekes és táncos népszínmű lesz műsoron. A címszerepet ezúttal Tóth Elek fogja játszani. — Vasárnap délután fél 6 órákor Homonnai Albert pályadíjnyertes öt felvonásos komédiája az Ifj. Csokonai lesz műsoron az eddigi előadások szereposztásával.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 331.50 Zürichi nyitás Váradi árfolyamok

BUKAREST 331.50

BERLIN	—	—	—	—	12321	—
NEW-YORK	—	—	—	—	519	93
LONDON	—	—	—	—	2525	87
PARIS	—	—	—	—	2036	50
MILANO	—	—	—	—	2650	—
BUDAPEST	—	—	—	—	9060	—
PRAGA	—	—	—	—	1540	—
BECS	—	—	—	—	7317	50

	Pézt	Hru
Pengő	29	29.15
Dollár	166	166.75
Cseh korona	4.93	4.95
Svájci frank	32	32.15
Osztrák schilling	23.40	23.55
Francia frank	6.45	6.55
Angol font	810	8.12
Olasz lira	8.45	8.55

Jön SYBILL

* Közlekedésügyi miniszteri rendelet a villamosokon való fel- és leszállásokra vonatkozólag. A közlekedésügyi minisztérium április 21-én kelt 5831. számú rendeletével elrendelte, hogy a villamosokon való fel- és leszállás — a forgalom gyors és biztos lebonyolítása érdekében — olyformán történjék, hogy a fel- és leszállás a kocsis hátsó részén történjék, mint eddig, — ellenben a leszállás a kocsis első részén, vagyis a vezetőnél levő ajtón történjék, mindig a menet irányában a jobboldalon. A miniszteri rendelet a legszigorúbb intézkedésekre hívja fel úgy a rendőrséget, mint a villamosvasutak igazgatóját, hogy a rendeletnek szerezzenek érvényt és az elnevezett két a legszigorúbban bírságolják meg. A rendelet az egész országban levő villamosvasutakra vonatkozólag azonnali hatállyal életbe is lépett.

SYBILL

* Szabadon bocsájtották Almásy Károlyt. Az Estilap tegnapi számában részletesen bebeszámoltunk Balog Juliska cseléd lány titokzatos körülmények között bekövetkezett haláláról. Megirtuk azt is, hogy a rendőrség a leány udvarlóját, Almásy Károlyt őrizetbe helyezte. Tegnap délután ejtették meg a szerencsétlen cseléd felboncolását, amely megállapította, hogy Balog Juliskát a szíve ölte meg. Almásy Károlyt, — miután ártatlansága így teljesen kiderült — a boncolás megejtése után nyomban szabadlábra helyezték.

* Eljegyzési hír. Fischer Rózsi és Fischer Zsigmond jegyesek. (Oradea.)

* A biharmegyei és nagyváradi orvos- gyógyszerész és természettudományos egyesület választmányának máj. 4-én, szerdán d. u. fél 6 órákor a zsidó lyceum dísztermében ülést tart. Utána 6 órákor ugyanott szakülés, melynek tagjai: 1. Dr. Schwartz Jenő: Adalékok az epehólyag röntgendiagnosztikájához. 2. Dr. Jónás Emil: Fájdalomcsillapítás a szülészetben.

Az
Atlantic nyári mozgó
naponta
6 és 9 órákor
tartja előadásait

* Érdekes személyváltások az államrendőrségnél. A nagyváradi államrendőrségnél érdekes személyváltások történtek. Marcus István rendőrprefektus a betegsábadtságon levő Bejan János helyébe, Chidiosan Gábor prefektusi titkárt delegálta a rendőrség élére. Chidiosan titkárt Pap József rendőrtiszt helyettesíti. Costescu Eftimiu ügyosztályfőnököt a prefektus a rendőri büntetőbíróvá élére helyezte át, míg a közigazgatási ügyosztály vezetését Posar inspektor vette át.

Heyman szinkör

ma utoljára 5, 7 és 9 órákor

Sirogoff Mihály

Rendes helyárrak

* Még egy utolsó felhívás a váradi kerékpárosokhoz. A Nagyváradi Estilap immár talán tizedik felhívást intézi a kerékpártulajdonosokhoz, hogy a kellemetlen következmények elkerülése céljából a legrövidebb időn belül váltsák ki az új forgalmi engedélyeket. Felhívásainknak — most a határidő letelte után — kezd foganatja lenni és tegnap már tömegesen jelentkeztek az elkészíttek az engedélyekért. Az államrendőrség közigazgatási osztálya ezúttal még nem alkalmazza a kilátásba helyezett retorziókat és csak a renitenskedőket fogja megbírságolni. Az engedélyeket a hivatalos órák alatt mindenki kiválthatja.

SYBILL

* Bökezü volt a londoni gélya. London egyik külvárosában szombaton négy gyermeket szült egy vasutas felesége. Három fiút és egy leányt. Az új szülöttek, valamint az anya jó egészségnek örvendenek.

Gyermek-hulla a csatornában

Lapzártakor jelenti budapesti tudósítónk, hogy ma délelőtt a Dob-utca 88. számú ház előtti kanálisban feldarabolt gyermekholttestet találtak. — Detektívek nyomoztak a környéken és pár óra alatt sikerült elfogniok a tettest Vörösmarty Józsefné szobaasszony személyében. A gyermekgyilkos anya beismerte, hogy tettét nagy nyomorában követte el. Letartóztatták.

* Megnyílt a világ legnagyobb szállodája. Csikágóban a napokban nyílt meg a világ legnagyobb szállodája. Hotel Stefansnak hívják és összesen 3000 szobája van. A 3000 szobához 3000 fürdőszoba járul.

Feltalálók! Exportőrök!

Észak-Amerikába utazom. Hajlandó vagyok megfelelő tömegcikket vagy ötletet értékesítés céljából magammal vinni. Érdeklődők közzöljék a cikk rövid leírását „ÉSZAKAMERIKA” jellegére a Hegedüs Hirlapíródával.

SYBILL

x Hygienikus orvosi haszkötő kényelmes házi használatra, gyomor-, vese-, máj méh csuszamlásoknál, sérv és operációknál. — Rendelhetők Kováts Sándorné speciálistánál, Nilgesztelep. 2

SYBILL

* Dr. Rácz sanatórium (Oradea, Pr. Carol 7.) gyógyfürdői és villanykúrai megnyitottak. — Szénsav fürdői szív- és vesebetegségek, — vizgyógyászat, kimerültség, gyomor-, bélbetegségek ellen — villanyhő és fénykúrai rheuma és idegzsák ellen, — süritett levegőjű belégző kamrái, — hízó és fogyó kúrai bejáról, vagy pensio rendszerű bennlakással rendelkezésre állanak. Nagy árnyas park. — Szülő és műtőterem. Bennlakó orvosok: Dr. Rácz Ödön igazgató és dr. H. Lichtenegger szülész nőgyógyász operateur.

A Rejtelmek háza kertésze

KOLINE játsza

A párisi csavargói

az Atlantic nyári és Apolló mozgókban

Szombatig összeszedik a népszámlálási lapokat

Tegnap megérkeztek azok a népszámlálási lapok, melyek a város pótlólag kért Bukarestből. Most már elegendő úrlap áll a népszámlálás közegeinek rendelkezésére és így a népszámlálást a hét folyamán okvetlenül befejezik.

A polgármester a népszámlálási ívek összegyűjtésére vonatkozólag azt a rendelkezést tette, hogy a lapok összegyűjtését legkésőbb 7-én kell befejezni.

Ez újabb határidő tette után azok ellen, akik a népszámlálási lapokat nem töltik ki, megindítják a kihágási eljárást.

Orvosi rendelés az utcán

*

Az orvosok tudvalevőleg nem veszik igen jónéven, ha pacienseik az utcán, vagy társaságban szólítják meg őket és orvosi tanácsot kérnek. — Ilyenkor egyrészt az orvost zavarják szórakozásában, másrészt az a látszata, hogy a páciens ilymódon kíván díjtalanul orvosi tanácshoz jutni.

Egy neves francia orvostanárt egyszer Párisban egy ismerőse megszólított az utcán s gyomorpanaszai ellen kért tőle tanácsot. A tanár a forgalmas utcán felszólította a páciens, hogy hunyja be a szemét és nyújtsa ki a nyelvét. Mikor azután a páciens csakugyan így cselekedett, a tanár egyszerűen ellépett egy mellékcúcn, a tapintatlan páciens pedig ottmaradt a boulevard közepén kinyújtott nyelvvel és becsukott szemmel.

— Jancsi, nem tudod miről lehet megismerni, hogy a gomba ehető-e, vagy mérges?

— Arról, hogy az evés után meghal-e az ember, vagy életben marad.

Junius végére halasztották a városi tisztviselők nyelvvizsgáját

— Saját tudósítónktól —

A kisebbség városi tisztviselői már hosszú hónapok óta drukkolnak az újabb román nyelvvizsgától. A sok megpróbáltatáson keresztülment magyar tisztviselők joggal félnek egy esetleges sikertelen vizsgálódástól. A közelebbi időben nem lesz helyzetükben mindent megpróbáltatni, hogy a vizsga terminusát néhány héttel kitolják, hogy időt nyerjenek állapotuk felkészülésre.

Az Estilap tudósítója ma bejelentést folytatott a kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgája ügyében Jacob József prefektussal, aki kijelentette, hogy a városi tisztviselők vizsgája egy 1924-ben kelet-

Budapestről jelentik: A magyar kormánypart tegnap esti vacsoráján a párttagok ovációjában részt vettek Bethlen István gróf magyar miniszterelnököt a magyar-olasz szerződés megkötéséért. A felköszöntőkre Bethlen a következőket válaszolta:

— Egyrészt senkinek sem olyan nagy érdeke, mint Magyarországnak, hogy az Adriánál erős Olaszország örökösök, másrészt Olaszországnak is elsőrendű érdeke az, hogy a Duna-medencében fejlődőképes Magyarország álljon. A két ország között teljes harmónia szükséges, miért is

a megkötött szerződés jelentősége sokkal több, mint országok között való barátsági kötelékeknek konkretizálása.

A szerződés nem fejlődésképtelen plátói szerelemnek, hanem két férfias életakaratu nemzet együttműködésének kifejezése.

A szerződést nem kalandos célból írták alá, nem is azért, hogy másokat ijesszenek, vagy valakivel szembeszálljanak, hanem azért, hogy közös érdekeket védjenek s erősítsék a két ország javát előmozdítsák.

Kétszázezer embert tett tönkre, kétszázmillió dollár kárt okozott a Missisipi és Arkanzas áradása

Newyorkból jelenti a Wolff-ügynökség: Hoover kereskedelmi miniszter beszédet mondott, amelyet rádió útján közvetítettek. Hoover beszédében kijelentette, hogy a mostani árvíz a legsúlyosabb az ország történetében.

Az árvíz kétszázezer embert tett tönkre, hatmillió acre területet öntött el

és kétszázmillió dollár kárt okozott.

New-Orleansből jelenti a Wolff-ügynökség:

A vízmérnökök nyomtatékosan kijelentik, hogy a lakosság félcime egyáltalán nem jogosult és órák

belügyminiszteri rendelet intézkedéseinek megfelelően fog megtörténni. A vizsga határidejét a vizsgáztató bizottság kinevezendő elnöke fogja megállapítani.

A prefektusi nyilatkozat után Tulbure polgármesterhez fordultunk információért.

A polgármester kijelentette, hogy ép ma reggel értesítette — körrendeletben — a városi tisztviselőket, hogy

a vizsgát csak június hó második felében fogja megtartani

A polgármester megértő intézkedése a magyar tisztviselők körében osztatlan megnyugvást keltett.

A magyar-olasz szerződés a béke biztosítéka

Bethlen gróf magyar miniszterelnök és Mitileneu román külügyminiszter azonos tartalmu érdekes nyilatkozata

Majd azt mondotta Bethlen gróf, hogy a keleti kivitelben Magyarország nagy érdeke fűződik Fiuméhez. Reméli, hogy Magyarország továbbhaladó konszolidációjával és gazdasági rekonstrukciójával jelentős keleti kivittelt fog elérni. A keletre vezető út fontos, ezért Magyarországnak és Olaszországnak közös az érdeke ezen az úton.

— A további feladat — mondotta Bethlen gróf — a tranzitforgalom biztosítása Fiuméhez. Ezért

szükséges további tárgyalásokat folytatni Jugoszláviával.

Ugyanakkor, amikor Bethlen István gróf magyar miniszterelnök

e kijelentéseket tette, a belgrádi Politika című lap közli Mitileneu román külügyminiszter nyilatkozatát. A külügyminiszter meleg hangon emlékezett meg a román—jugoszláv barátságról és Romániának a kisantanthoz való ragaszkodásáról. Az olasz—magyar szerződésről ezt mondotta Mitileneu külügyminiszter:

— A román sajtó nem közölte hiven Mussolini beszédét. A román kormánynak nincs oka kételkedni Olaszországban. Meg vagyok győződve, hogy az olasz—magyar szerződés a béke megerősítésének egyik eszköze lesz.

Ottó nincs Magyarországon

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből táviratozzák:

Azokkal az elterjedt hírekkel szemben, hogy Ottó királyi Zita özvegy királyné kíséretében Magyarországon tartózkodik, hivatalos helyről közlik, hogy Ottó édesanyjával Luxemburgba utazott, ahol a ferencrendiek intézetében fogja tanulmányait folytatni.

kérdése immár, hogy a víz két vagy három lábbal csökkenjen.

Közben a főváros Vicksburg közepébe jutott és Arkanzas, Missisipi, Észak-Louisiana további részeit önti el. A víztömeg ereje újabb gátakat is fenyeget, miáltal

harminc város és helység körül veszedelmes helyzetbe.

Noha a víz a Poydars-gát három részen át távolodik a mederből, a folyam szintje ma reggel csak tíz lábnyira ment vissza. Ezért a mérnökök a biztonság kedvéért további dinamitot helyeznek készenlétbe, sőt itt-ott kisebb robbantásokat is kezdtek, melyeknek hangját a lakosság New-Orleansban világosan hallja. Az újabb robbantások és az ár irányának megváltoztatására irányuló serény munka ellenére

New-Orleansban nőttön-nő a pánik.

Azt híresztelik, hogy a víz már csak néhány hüvelynyire van a gát peremétől.

TÖBB SZÁZ EMBER ÉLETVESZÉLYBEN

New-Orleansból jelenti a Reuter-irodának: A Missisipi a Louisiana államban fekvő

Natcheznél négy helyen áttörte gátjait. Több száz ember, aki figyelmen kívül hagyta a veszjeleket, éleaveszélyben forog.

A folyó szintje nem süllyed. — Szükség esetén még több helyen felrobbantják a gátat.

Az Arkanzas folyó gátja Arkanzas államban 1.5 kilométer hosszúságban átszakadt.

Az ár öt kerületet öntött el.

ARKANZAS IS ÁTTÖRT EGY GÁTAT

New-Orleansból jelenti a Wolff-ügynökség: Az Arkanzas folyó ismét áttört egy gátat. A gátórás hossza egy angol mérföld. Az ár Arkanzas állam déli-keleti részének öt kerületét öntötte el. Több kisváros kerülete veszélyben forog.

— Mondd, okos állat a kutyád?

— Okos-e? Micsoda beszéd! Ha azt kiáltom neki: „Jössz, vagy nemjössz!” akkor vagy jön, vagy — nem jön.

Nagy bankbukás Olaszországban

Rómából jelentik:

Dél-Olaszország egyik legnagyobb bankja a bari-i Martucci-bank csődöt jelentetett.

A hiány harminckét millió líra

A bank 2 tulajdonosát letartóztatták, mert biztosítékokkal csaltak.

— Most egy olyan fiatal járok, aki mindig csókolódní akar.

— És mit csinálsz egy ilyen emberrel?

— Csókolódzom.

Dohnányi és Telmányi világhírű zongora- és hegedű- művészek együtt Beethoven- hangver- senye május hó 7-én

szombat este fél 10 órakor
Heyman szinkörben

Jegyek 40—240 leies
árban a Hegedűs Hir-
lapirodában válthatók.

A műsoron:
Beethoven: Apassio-
nátája, Frühlings és
Kreutzer-szonátája
és egy Románca sze-
repelnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésére külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

TENNISZ pálya magánháznál, délelőttre bérelhető. Gheorghe Lázár 6. (volt Uri-utca.) 648

LAKÁS

EGY szoba, konyhás lakást keresek, kisebb család részére. Cimeket a Sonnenfeld-nyomda portásához kérek.

TÖBB csinos egy ágyas butorot szoba, központban azonnalra világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

BETONIROZOTT szuterain helyiség a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren azonnal kiadó. Értekezni Feldheim Testvéreknél, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 12. 646

MAGANOS ember keres üres kis szobát (mellékhelyiségek nélkül). Lehet souterrainben is. Cimeket a Hegedűs hírlapirodába kér.

ALKALMAZÁS

GÉPIRASBAN és pénztárkezelésben jártas kisasszony állást keres. Cim Hegedűs hírlapirodában. 628

ASSISTÁLÓ kisasszony (keresztény) kerestetik fogorvoshoz. Cim kiadóban. 650

SZOBALÉANYT románul tudót felveszek, Castanó, Zsigi Miklós (Lukács György) utca 2. 636

PERFECT német-magyar levelező németországi bizonyítványokkal, könyvelésben is jártas, állást keres, szombat megtartással „Szorgalmas” jelígre a kiadóba. 637

ÜGYNÖKÖK felvételnek fix és jutalékra. Magasin Globus, Egyesülési (Szent László) tér 7. 640

KÉT munkásleány jobb családból bármilyen munkát keresnek, gyárban vagy üzemben. Cim a kiadóban. 639

GYERMEKSZERETŐ nő kisebb gyermek mellé ajánlkozik. Háztartásba segédkezik. Némethül is beszél. Tace Jonescu (Körös) utca 10. Révész. 638

TEXTIL ügynökök magas jutalékra felvételnek. Rottenberg cégnél. 641

ÜGYES kiutó fiu felvétetik a Rottenberg cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 642

NÉMET születésű kereskedelmi akadémiát végzett nő minden irodai munkában jártas, magyarul tud, állást keres. Cime a Hegedűs hírlapirodában. 643

JOBB családból izr. intelligens leány háztartásban is kellően jártas ajánlkozik, lehetőleg gyermekek mellé. Érdeklődők kéretnek cimeket „Nagyon megbízható” jelígre a kiadóba leadni. 645

14—15 éves leány mindenesnek felvétetik. Starrak, Delavrancea (Ritók Zsigmond) utca 6.

GYERMEK ruhavarrodába ügyes kizárólag felvételnek. Pohl Berta, Vlahuta (Szent János) utca 13. szám.

ADÁS-VÉTEL

BETEG-tolókosci, hencserre átalakítható, kényelmes, ruganyos, azonkívül hordozó-szék és más betegápolási cikkek eladók. Cim a kiadóhivatalban. 644

BUTOROK rendkívüli árleszállítással kaphatók Steinernél, Avram Jancu (Kossuth) utca, Sas-palota pincehelyiségben. 3479

AKTATÁSKAT, bőrdönt legolcsóbban vásárolhat, Bőráruipar R. T. gyári lerakatában. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202 2

MAJDNEM új „Underwood” látható írási írógép, jutányos áron eladó. Wallerstein, Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca 6. 647

PASZTOR Árpád: Vengerkák című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedűs hírlapirodában. 600

ELADÓ vagy bérbeadó jóforgalmu üzlet, évi 600 ezer leit jövedelmez. Több házak és szőlők eladók. Értekezni Popovics iroda, Cuza Voda (Szacsavay) utca 24. 651

KÜLÖNFÉLÉK

HAZIKOSZT, kitűnő és bőséges, kapható Bléth Gusztávnál Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 13. az udvarban.

SZÉPEN mosok, vasalok, házakhoz ajánlkozom. Decebal (Vitéz) utca 25. Nagyné. 630

Poloska petével együtt pusztul, ha „EXPRESS” poloskairtót használ kapható kizárólag **Stiern S. Andre** festék- és kefé-üzletében N. Jorga (Zöldfa)-u. 10. sz. 3510-2

Nincs érdekfeszítőbb, szebb és értékebb olvasmány!

Pár nap múlva megjelenik

**A ZSIDÓK
EGYETEMES
TÖRTÉNETE**

Irta
Dr KECSKEMÉTI ÁRMIN

Megrendelhető
HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBAN

Két nagy lexikon formájú kötetben hófehér, famente, e célra gyártott papíroson, számos illusztrációkkal.

Irathozzon be a Hegedűs kotta- és kölcsönkönyvtárba

Feleség: Kedvesem, elfelejtetted, hogy ebben a hónapban ünnepeljük házasságunk huszonötödik évfordulóját.

Férj: Ugy? Tudod mit, várjunk még öt évig, akkor megünnepelhetjük a harmincéves házasságunkat.

Valódi angol férfiszövegek, női és férfikabát-kelmék dus választékban LEITNER MARTON Rt-nál

A pincérmunkások szakszervezete folyó hó 4-ikén, szerdán éjjel 2 órakor a Munkás-Otthonban taggyűlést tart. Tekintettel a napirend fontosságára, minden tag feltétlenül megjelenjen.

Házasság

el sem képzelhető, ha nincs a kezen gyében sok szép, eredeti kézimunka.

Hölgyek

vásárolják meg a **TÜNDÉRUJAK** egyetlen magyar kézimunka-lapot. Ára 70 Lei a Hegedűs Hírlapirodában Bul. Regele Ferdinand 2

Freund Benjámín ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Saguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Örát, ékszer, látszert leszállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2818

E. Faber, New-York „Van Dyke”

ironja és gummija
világmárka!!

Romániai vezérképviselőt és lerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

Abbazia

legjobb helyén
ismét megnyílt

Tensione Elena

Tengerre nyíló szobák.

Elsőrangú konyha

Napi penzió 35 litrából

Tulajdonos: Szász Erzsé

Sonnenfeld Adolfi rt. Oradea